

"Danfæren"
ET NYHEDS- OG OPBYGGELSESBLAG FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA,
udgivet af
Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebraska.

"Danfæren" udkommer Onsdag i hver Uge.
Pris pr. Aargang:
De Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00
Bladet betales i Forskud.

Bestilling, Betaling, Adresseforandring
etc. med Undtagelse af Bidrag til
Bladets Indhold adresseres
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold —
Korrespondancer, Afhandlinger og andre
Artikler — sendes til dets Redaktør:
A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second
class matter.

Acceptance for Mailing at special
rate of postage, provided for in
Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, author-
ized on July 8, 1918.

Advertising rates made known upon
application.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages
regelmæssigt, bedes man klage til det
sædvanlige Postkontor. Skulde dette ikke
hjælpe, bedes man henvende sig til "Dan-
færen's" Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk,
som averterer i Bladet, enten for at
købe hos dem eller for at faa Oplysning
om det averterede, bedes de altid om-
tale, at de saa Avertissementet i dette
Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Lauge G. Kirkegaard falden i
Frankrig. Pastor Kirkegaard skriver
til os: Jeg vil gerne lade sig sige og
venner vide, at vor Søn Lauge
Gerhard Kirkegaard er begravet
i Frankrig den 10. Nov., 1918.
Den 11. December fik vi Brev der-
om fra en Præst, som var med ved
hans Begravelse. Hans Brev, som
vi fik i den sidste Tid, vidnede i
varme Toner om, at han trods alt
nu havde givet sig i Jesu Arme,
og det er en stor Trøst for os. Her-
ren være takket for al sin Naade,
som sikkert ogsaa denne Gang slog
til. Skerlig Hilsen til alle vore
og Gerhard's Venner. A. Kirke-
gaard, Laurens, N. J.

Past. Stougaard død. "M. Sm."
for 15. Dec. meddeler: Jfl. Med-
delelse fra Marinette døde Past.
Aage C. Stougaard den 7. Dec.
Kl. 9 om Morgenen af Influenza
efter 10 Dages Sygdom. Past.
Stougaard var lige kommen til-
bage fra Camp Dodge, hvor han
var ansat som Army Past. Samme
Aften, han kom tilbage, blev han
syg og døde saa, som sagt, 10 Da-
ge efter i S. P. Schmidts Hjem i
Menomonee, hvor han og hans Hu-
stru var taget ind; da han kom
tilbage.

Influenzaepidemien har her i U.
S. A. været Kærlig til flere Døds-
fald, end der forekom blandt de
amerikanske Soldater i Krigen i
Europa af alle Kærligheder, fra den
Tid de første Tropper landede og
til Vaabenstilstanden. — Denne
Kundgørelse af Census-Bureauet er
grundet paa uofficielle Overlag
angaaende det hele Tab blandt
Tropperne i Europa og paa Rap-
porter fra 46 Byer med en samlet
Befolkning af 23,000,000, hvilke
viste 82,306 Dødsfald fra Influenza
fra 9. September til 9. No-
vember.

Storartet Godgørenhed. Nok et
saaende Eksempel paa, hvorledes
privat Rigdom returneres til Sam-
fundet, som producerede det, viser
Mrs. Margaret Olivia Sage's Tes-
tamente, der nylig er fremlagt for
Retten i New York til Anerkendelse.
Testamentet vil fordele en Ejend-
om, der anslaaes til \$50,000,000.
Over \$40,000,000 vil blive fordelt
mellem Barmhjertighedsanstalter,
edukationelle og religiøse Institu-
tioner og Hospitaler. Missel Sage
Foundation, som Mrs. Sage op-
rettede i 1907, vil faa \$5,600,000.
Det er den største enkelte Legat i
Testamentet. Det siges, at Mrs.
Sage siden sin Mand's Død har
givet mellem \$35,000,000 og \$40-
000,000 til forskellige Institutioner
og Velgørigheder. Hun har til dis-
se Velgørigheder foruden Indkom-
sterne brugt en Del af Kapitalen
og saaledes reduceret de \$64,153-
000, som hun fik ved sin Mand's
Død.

Lutheranerne og Amerikaniserin-

gen. Mandag Aften i forrige Uge,
skriver Bladet Augustana af 12.
Dec., holdt Mr. Ed. Rommel ved
Edukatjons-Bureauet i Washington
en Tale for den nylig stiftede Fore-
nede Lutheriske Kirke i Amerika og
fremholdt da særlig, at Indvæn-
derne saa vel som deres Institutioner
skal amerikaniseres, og at denne
Amerikaniserings-Procedure var
een af hans Bureaus Opgaver.
Med Stilhed paahørtes Taler, me-
dens Tilhørerne skottede til hvarand-
re. Da Taler var sluttet, rejste
Dr. L. C. Schmauf sig og bad om
Lov til at forrigere visse Personer i
Washingtons Opfattelse, at den
lutheriske Kirke her i Landet er en
fremmed Kirke, og at det at være
Lutheraner skulde være det samme
som at være Ublænding. "Den luth-
eriske Kirke," sagde han, "fandtes
her i Landet tre Aar førend Pile-
grimmene nogen Sinde satte deres
Fod paa Rynglands Jord; der
fandtes en organiseret lutherisk Men-
ighed paa Manhattan 140 Aar
før den amerikanske Revolutions-
krig, og derfor Benjamin Franklin
og Lutheranerne i Pennsylvanien
ikke havde været, saa havde Dannel-
sen af de forenede Stater været en
Umulighed. Det er derfor uviljeligt
at karakterisere den lutheriske Kirke
i Amerika som en udenlandsk Kir-
ke." Taler hilstes med Jubel.

Præstens brændt. Past. S. Riel-
sen skriver til Huset: Præstehuset
her i Boy Sippi er brændt. Alle
mine Bøger og næsten alt vort Løj
brændte. Det stete om Ratten Kl.
mellem 2 og 3. Uden maa, saa
vidt vi kan forstaa, være kommen fra
en daarlig Stofsn. Det er jo af
den Slags Ting, som vi ikke syn-
nes om, det værker ubehagelige
Følger: alt er tabt!

Men Gud være takket, vi slap
ud af Huset med Livet!

Hvor naar vi?

Det er med Hensyn til Sprog-
agen, jeg spørger. Der er jo paa een
Maade skrevet nok om det, men paa
en anden er der ikke. Det er de en-
faldte, Mening, der er bleven frem-
sat, ikke Samfundet. Samfundet
som saadant har ikke høgt at klare
Stillingen for de enkelte Menighe-
der og Præster. Redaktørens Stil-
ling kender vi; men han kan jo
ikke tale paa Samfundets Vegne.

Det er nok trofast, som Past.
Olson skrev, at der vil ske et Til-
bagelag med Hensyn til det danske
Sprog, nu Krigen, som vi haaber,
er endt, og alt kommer til at gaa
paa fredelig Vis. Men det er end-
nu mere sikkert, at det kommer al-
drig helt tilbage i de gamle Følger
igen. Vi skal jo alligevel lægge
Mærke til, at det er ikke fra Be-
folkningen mere nu end ellers, at
Kravet er oppe om mere Engelsk;
men det udgaar fra selve Regerin-
gen. Der er saaledes to Ting at
tage i Betragtning: Vor Regering
plejer ikke just at udvise noget paa
halvt, men at gennemføre hvad den
begynder. Og dernæst: hvordan skal
vi stille os overfor Regeringens
Nusse i saa Henseende? Hvis vore
Nusser og Regerings Nusser kom-
mer i Konflikt, hvem skal saa seje
sig?

Jeg, personlig, skulde ønske en Re-
degørelse fra Samfundets Styrelse.
Men jeg tænker, at om en saadan
skulde fremkomme, vilde det blive
omtrent i denne Retning: Hver
kommer her til at handle efter som
de stedlige Forhold kræver det. Men
et saadant Svær kan netop ikke være
tilfredsstillende længere. Skal vi
som Samfund, og derfor som en-
kelt Menighed, fortsætte i det gamle
Spør — holde paa Dansk og slip-
pe, hvor det ikke hænger ved af sig
selv, vise dem til andre Samfund
eller simpelthen lade dem være?
Præsterne skulde jo være Foregangs-
mænd her som i alt, hvad der er
fandt og erbart. Er Sprogforan-
dringen af det gode, saa skulde Præ-
sterne gaa foran; er det af det onde,
saa skal de bedømpe det til det
øverste. Men her gælder det jo saa
om, at Præsterne kan se klart. Vi
maa ikke søge vort eget. Danskheden
skal dog ikke bevares for Præsternes
Skyld. Heller ikke skulde han dog
springe over i det Engelske, fordi
han magter det ikke. Her gælder

Da det blev Jul.
Herskertanker — Frelsestanker.

Der tænkes Hersker-Tanker
I Kejserstaden Rom
Og legges stolte Planer
For Verdens-Herredom.

At talle Folk i Verden
Er nu Augustus' Agt —
Saa kan han bedre kende
Fuldtud sin Herskermagt.

Der tænkes Frelses-Tanker
Af Gud fra første Tid;
Han lagde Frelsesplaner —
At frelse er hans Id.

Og nu er Tiden inde,
Da Verden kende skal,
At Gud vil frelse Syndre
Foruden Maal og Tal.

Nu vil han sende Verden
Sin egen kære Søn,
Sandt Menneske i Kød
Og dog sand Gud i Løn.

Men Frelseren skal fødes
I Davids gamle Hjem,
Og den velsignede Jomfru
Bor fjærnt fra Bethlehem.

Augustus tror, han styrer,
Han byder trindt om Land,
Hans Kongebud maa lydes
Af Kvinde som af Mand.

Her maa dog Hersker tjene
Vor Frelses store Gud,
Idet han vidt udsender
Sit Folketellings-Bud.

I Jødeland man taller
Hver Stamme og hver Slægt,
Og det faar her Betydning,
Som er af største Vægt —

Fra Nord, i Galilæa,
Fra Byen Nazareth,
Til sydpaa, i Judæa,
Maa vandre Davids Æt.

Saaledes maa Maria
Med sin trolovede Mand
Betræde trange Veje
Hjem til det gamle Land.

Nu er de naaet Maalet,
Kong Davids gamle By,
Men kun i Stald her findes
For fattig Ætling Ly.

Herinde altsaa fødes
Den største, Verden saa —
Hvad gør det vel, han hviler
I Krybbe der paa Straa!

I Byen ingen aner
Det Under, her er sket,
Men i Guds Himmel kender
Man Barnets Majestæt.

En Engel herfra sendes
Med Frelsesbud til Jord,
Til Hyrder, som paa Marken
Holdt Vagt ved deres Hjord.

Og straks en hel Hærskare
Af Engle sang i Kor —
En Sang, der siden synges
Med Lyst, hvor Kristne bor.

Herodes, som er Konge
Hist i Jerusalem,
Han ved ej, Davids Ætling
Er født i Bethlehem.

Men vise Mænd i Østen
Har set en Stjerne blid,
Som vinker dem mod Vesten
Just ved den samme Tid.

De trænger ej til Hersker
Men vel mod Synden Trøst,
De søger helst en Læge
Imod Alverdens Brøst.

De ofrer gerne Skatte,
Hvor de ser Visdoms Gem,
Og Stjernen for dem peger
Frem mod Jerusalem.

De gaar til Kongeborgen
At søge Kongesøn,
Og her man laaner Øre
Til deres simple Bøn:

Vis os den Jødekonge,
Hvis Stjerne vi har set,
Vi ønsker at tilbede
Hans Barne-Majestæt!

Herodes selv vil herske,
Som vil August i Rom —
Vel efter mindre Skala,
Men mer tyrannisk grum.

Han sender nu de vise
Til gamle Bethlehem,
Thi det var ham betydet,
At der er Barnets Hjem.

De trænger ej til Hersker
Men vel mod Synden Trøst,
De søger helst en Læge
Imod Alverdens Brøst.

De ofrer gerne Skatte,
Hvor de ser Visdoms Gem,
Og Stjernen for dem peger
Frem mod Jerusalem.

De gaar til Kongeborgen
At søge Kongesøn,
Og her man laaner Øre
Til deres simple Bøn:

Vis os den Jødekonge,
Hvis Stjerne vi har set,
Vi ønsker at tilbede
Hans Barne-Majestæt!

Herodes selv vil herske,
Som vil August i Rom —
Vel efter mindre Skala,
Men mer tyrannisk grum.

Han sender nu de vise
Til gamle Bethlehem,
Thi det var ham betydet,
At der er Barnets Hjem.

Saa beder han dem venligt —
Paa Vej til deres Hjem —
Endnu en Gang besøge
Ham i Jerusalem.

„Thi jeg maa og tilbede
Den Jødekonge-Søn” —
Men han har ondt i Sinde,
Vil dræbe ham i Løn.

Men Kongens Plan mislykkes —
Var den end nok saa klog —
Af Gud de vise varslas,
Saa anden Vej de drog.

Herodes dog forfølger
Sin grumme Morderplan:
Naar alle Børn jeg dræber,
Han ej undslippe kan!

Tyrannen ligner flere
Af Konger og Blod —
Kan Børneblod vel regnes,
Naar der skal raades Bod!

Den Niddingsdaad og fejler,
Thi Gud har sorget for,
At Jesus vel forvares,
Hvor Herod's Sværd ej naar.

Augustus' Navn ej straalere,
Hans Herskertid blev kort;
Herodes' Navn blev hadet,
Som Usling gik han bort.

Jo — Kejsertroner falder,
Og Herskermagt forgaar,
Men Herrens Frelsesrige
Udvædes Aar for Aar.

Hvad Verden saart tiltrænger
Er ikke Herskeri,
Men derimod en Frelser,
Som kan fra Synden fri.

Hvad mere jeg behøver
For Gud at værde lig,
Det giver Frelsens Fyrste,
Han gør i Sandhed rig.

Derfor med Glæde fejrer
Vi Jesu Fødselsdag,
Og vi vil hjælpe fremme
I Verden Frelsens Sag.

Og saa med Engle høre
Vi stemmer op en Sang
Til Frelsens Herres Ære
Som Hjertet føler Trang!

A. M. A.

et om, at vi ser udelukkende paa,
Jeg ved nok, der er forskel — men
hvad der tjener vort Folk og Guds
Riges Sag bedst. Kræves Brug
af det engelske Sprog i vort Arbejde,
da er der kun et af to at gøre: en-
ten bruge det Sprog, eller hvis
man ikke kan lære det, træde tilba-
ge og overlade Arbejdet til andre.
Vaade det ene og det andet kan
være svært at gaa ind paa for man-
ge. Men først Guds Rige. For ad-
skillige vil det sikkert være nær op
til det umulige at bruge det engel-
ske Sprog med nogenlunde Fær-
dighed. Men at det er saa umu-
ligt, som det synes f. Eks. Past. Ol-
sen, tror jeg ikke. Hvad saa med
Missionærer, som rejser ud og maa

lære meget vanskelige Sprog?
Hvornæst ikke kræves noget bestemt,
hvorledes skal Præsten stille sig der?
Hvad skal han ganske roligt fortsætte i det
gamle Sprog, eller skal han helst her
som i enhver Henseende se lidt læn-
gere end Menigheden og tage Stil-
ling dertil? Med andre Ord: Hvor
krævet om det Engelske er svært
fremme, skal Præsten der sælge
Trop, eller skal han holde tilbage?
Hvor Kravet ikke er fremme, skal
han der føre det frem, eller skal
han lade som ingenting og fortsætte
i det gamle Sprog? Jeg spørger,
fordi jeg ikke ved Bested, men øn-
sker at faa det.

Det er Lettere at fortsætte som
hidtil, og maafe Arbejdet nu kan
udføres uden Forandring, men ser

vi faa ti Aar eller faa frem i Ti-
den, er det saa ogsaa bedst, eller
kunde der være Sandfærlighed for
at en saadan Retsfærdighed da vilde
komme til at lide derunder, idet den
kom til at staa paa et tilbagelagt
Standpunkt og leve noget af et Ene-
boerliv. Det skulde jo da heller ikke
ret gerne ske. Kan og vil Samfun-
det eller dets Styrelse klare den Sag
for os.

Trufant, Mich.
Chr. Peterfen.

Fra Søndagskolekomiteen.

Den af Samfundet nedsatte Søn-
dagskolekomite tillader sig herved
at henvende Opmærksomheden paa
„Søndagskolebogen" til
Brug ved Undervisningen i Søn-
dagskolen. For Begyndere bruges
Mrs. C. M. Christiansen „Bibel-
Stories" — new Test — og for
Bibelfortællere som Udgaave „The
Sunday School Book" No. 2 an-
den Del. Det er ny testamentelige
Historier med tilhørende Lærebogs-
stykker fra sidste Halvdel af Bogen.
Disse Bøger behandler samme Lek-
turer til hver Søndag og bruges
udelukkende for Aaret 1919. Bø-
gerne faaes i Danish Lutheran
Publ. House. Om Gud lader os
leve, vil vi for Aaret 1920 byde
paa første Halvdel af Lærebogen
med tilhørende Stykker fra gam-
mel testamentelig Bibelhistorie til-
føjet og for 1921 anden Halvdel
af Lærebogen med tilhørende Styk-
ker fra det ny Testamente. Arbej-
det er nu saa vel planlagt og frem-
færdet, at der næppe vil forefalde
nogen Standstaaelse. Efter Hærsm-
dets Beslutning foreligge Bøgerne
kun i det engelske Sprog. Bø-
gerne har vunden god Tilslutning og
omtales vel fra de Steder, de er i
Brug. Køb dem og brug dem, I
vil ikke fortryde det. Tilsvarende
store Billeder kan faaes gennem
Publ. House. Vil ikke een eller an-
den, som har haft Bøgerne i Brug,
skrive lidt om dem i Bladene?
Venlig Hilsen
Komiteen.

Bibelhaandbog.

Det gamle Testamente.
Udgivet af S. P. Dan Jensen.
(Anmeldelse af ovennævnte af Pa-
stor E. S. Rosenbergs,
Tresno, Cal.

Jeg er for lang Tid siden bleven
annødet om at anmeldere ovennævnte
Bog i „Danfæren", men først nu
har jeg kunnet gøre det. Denne
Bog, som kan faas paa Forlags-
huset i Blair, egner sig ikke blot
for Præster og teologiske Studen-
ter, men ogsaa folk, som forjævedes
høgt saa mange Steder efter forte
og dog indgaaende Oplysninger an-
gaaende det gamle Testamente, skal
ikke gaa forjævede, naar de vil give
sig lidt af med ovennævnte Bog. Du
finder Bidrag i Bogen blandt andre
af Stiftsprovst A. theol. Henry
Helsing, Professor Dr. phil. Wald.
Schmidt, Dr. phil. Aage Schmidt,
af Præsterne Dr. Richard A. La-
vinfen o. fl. Stiftsprovst Helsing be-
handler Emnet: Aabenbaring og
Inspiration, et Emne, hvorom der
herfter mange forskellige Meininger.
Ikke blot gaar han imod Dr.
som fappes om at være Herrens
Ord til det bare Land, men han
paaviser tillige det uholdbare i vel-
menende Teologers Arbejde, hvor
de har draget Slutninger, der ikke
alene er meningsløse, men imod,
hvad Bibelen selv siger. Erfarings-
princippet spiller hovedrollen for
det, som Stiftsprovsten har at sige
om Emnet; og fordi S. Helsing selv
er en erfaren og troende Mand, har
han let ved at ende sin Afhandling
med Ordet fra Skriften: Herrens
Ord bliver i Evighed.

I en Overblik over Israels Na-
bolandes Historie faar Videnskabs-
mandens Ros for deres Arbejde af
Dr. phil. Wald. Schmidt. Det er
da desværre ogsaa saaledes i Nu-
tiden, at Videnskabsmændene man-
ge Gange er bleven færdige med
en Aam, saa er det saa fortri-
kende at faa lidt af en anden Star-
ke, hvor der fortælles om det uhy-
re Slid det har været at gaa til
Bund i den Mengde af gamle
Aktstykker med deres vanskelige
Skriftsprog. Men den lærde
Forfatter, der selv er Videnskabs-